

GUIA CONSELLS COMARCALS I LOCALS GENT GRAN

Barcelona, juliol 2023

INTRODUCCIÓ

El 20 de setembre de 2022 al Prat de Llobregat la Secretaria d'Acció Sindical de la Federació de Pensionistes i Jubilats de CCOO de Catalunya va realitzar una jornada sobre els Consells Comarcals i Locals de la Gent Gran. En aquesta jornada es va parlar de la Llei de Règim Local, en concret de la participació de la ciutadania i de les seves associacions i entitats en la vida local i dels reglaments com una eina que regula la participació tant pel que fa a la composició com a les funcions dels Consells de la Gent Gran.

També va haver una taula sobre experiències d'actuació en els Consells Comarcals i Locals de la Gent Gran i per últim es van presentar els instruments per a l'acció sindical amb l'objectiu de tenir eines per presentar propostes que han de servir per al nostre treball tant en el marc dels Consells de la Gent Gran en l'àmbit comarcal, com municipal per establir polítiques a favor de les persones grans.

Anteriorment el 24 i 25 de maig de 2022 a Santa Susana es van realitzar les III Jornades de Polítiques Públiques de la Federació de Pensionistes i Jubilats de CCOO de Catalunya. L'objectiu és avançar mitjançant les nostres propostes, en el respecte als drets de la gent gran i dependents, fent-les arribar al Consell de la Gent Gran de Catalunya, als consells comarcals i ajuntaments, casals de la gent gran, i a qualsevol espai de participació ciutadana,

Tots aquest documents de reflexió i propostes ho convertim en una guia útil per al nostre treball com a membres de CCOO, hem de portar la nostra veu en aquests espais institucionals i socials.

L'objectiu és què tinguem instruments per a l'acció sindical i seguir sent un referent per al moviment de pensionistes, jubilats i jubilades del conjunt del nostre territori, que és Catalunya.

LA LLEI DE RÈGIM LOCAL: INSTRUMENTS DE PARTICIPACIÓ

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local. Capítol IV, informació i participació ciutadana. Article 69 diu

- 1. Les Corporacions locals facilitaran la més àmplia informació sobre la seva activitat i la participació de tots i totes els ciutadans i ciutadanes en la vida local.

- Les formes, mitjans i procediments de participació que les corporacions estableixin en exercici de la seva potestat d'autoorganització no podran en cap cas menyscar les facultats de decisió que correspon als òrgans representatius regulats per la llei.

Reial Decret 2568/1986, del Reglament d'Organització, funcionament i Règim Jurídic de les entitats locals. Secció sexta. Dels Consells Sectorials. Article 130

- El Ple de la Corporació podrà acordar l'establiment de Consells Sectorials, la finalitat dels quals serà la de canalitzar la participació dels ciutadans i ciutadanes i de les seves associacions en els assumptes municipals.
- Els Consells Sectorials desenvoluparan exclusivament funcions d'informe i, en el seu cas, propostes, en relació amb les iniciatives municipals relatives al sector d'activitat al que correspon cada Consell.

Resumint:

- ✓ Les Corporacions locals tenen la obligació de promoure la participació ciutadana, però la facultat de decisió sempre correspon als òrgans regulats per llei i si els creen són de caràcter consultiu.

QUE SÓN ELS CONSELLS DE LA GENT GRAN?

- Els Consells de la Gent Gran són un espai de participació de les persones grans i de les seves entitats i associacions que seguint els criteris establerts per la Llei de Règim Local tenen la facultat de fer informes i propostes en relació a les persones grans així com la de ser consultades sobre qualsevol tema que afecti a la gent gran.
- Per això és important establir en els reglaments o estatuts dels Consells Consultius de la Gent Gran ampliar les funcions de l'Assemblea General i de la Comissió Permanent o Executiva per incidir-hi més pel que fa a les polítiques a favor de les persones grans en el territori.
- Cal incidir també en què la representació en el Consell de la Gent Gran sigui la més àmplia possible de les entitats i associacions que representen al col·lectiu de les persones grans i menys la representació política, tenint clar que el president o presidenta o persona en qui delegui sigui un representant electe. Això no treu que defensem que la Vicepresidenta segona sigui una persona no electe escollida pel Consell de la Gent Gran.

LÍNIES DE TREBALL ALS CONSELLS MUNICIPALS I COMARCALS DE LA GENT GRAN.

Els consells de la gent gran no tenen capacitat decisòria però sí de valoració i proposta. Amb la nostra activitat hem d'intentar que els administracions adoptin les mesures adients per fer efectius els següents objectius.

Aquí queden recollides les línies fonamentals de treball però als diferents documents elaborats per la Federació de Pensionistes i Jubilats es poden trobar més detallats i desenvolupats.

0. Qüestions prèvies

- Si encara no s'ha constituït el Consell de la Gent Gran del nostre municipi o comarca hem de procedir a demanar la seva constitució.
- En paral·lel hauríem de demanar que es creï la regidoria d'envelliment.
- Una vegada constituït el Consell hem de demanar que es faci un mapa dels serveis existents al seu àmbit d'actuació. Hauréu d'exigir les informacions pertinents als diferents responsables institucionals dels temes d'envelliment.
- Quan estigui elaborat el mapa de serveis hauréu de demanar un pla d'actuació a curt i mig termini per millorar els serveis dirigits a la gent gran.
- Això sense perjudici de què puguem fer propostes de qüestions urgents que requereixin actuacions immediates.
- La següent relació d'objectius, juntament amb els diferents documents elaborats per la Federació, poden servir de guia orientativa per fer les propostes que considerem adients.

1. Drets de la gent gran

- Vetllar pel respecte a la llibertat, la dignitat i la igualtat de la gent gran en els seus àmbits d'actuació.
- Promoure la participació i respectar les nostres decisions.
- Fer visibles a les persones grans als àmbits públics.
- Planificar activitats per garantir un envelliment actiu i saludable.
- Desenvolupar programes per garantir el dret a l'educació al llarg de la vida.
- Fer campanyes informatives sobre el testament vital i facilitar els mitjans per signar-lo si així es desitja.
- Potenciar accions contra la discriminació per raons de l'edat. Combatre l'edatisme.

- Impulsar en l'àmbit comarcal l'Oficina per a la No discriminació de la Gent Gran adreçat a atendre les vulneracions de drets humans per raó d'edat relacionades amb l'àmbit de la discriminació.
- Garantir un observatori que vetlli pel respecte als drets de la gent gran
- Crear consciència social contra la discriminació de les persones grans.
- Prendre mesures per combatre el maltractament a l'àmbit privat o públic.
- Crear l'Equip d'Atenció a la Vellesa (EAVVO) depenen dels Consells Comarcals amb l'objectiu d'atendre i acompanyar a les persones grans que pateixen maltractaments.

2. Serveis socials domiciliaris.

- Garantir la possibilitat d'envellir a la pròpia llar de forma segura.
- Coordinar els diferents serveis domiciliaris.
- Estructurar els diferents serveis socials de forma que cada persona dependent tingui un treballador o treballadora social de referència.
- Combatre la solitud no volguda i vetllar per la salut emocional.
- Promoure activitats que garanteixin el manteniment de la vida social en el seu entorn.
- També ajudaran, si cal, a les persones de les que siguin referents a realitzar gestions telemàtiques i/o a demanar les ajudes de les que puguin ser beneficiàries,
- Crear xarxes de suport mutu als barris i municipis.

3. Habitatge segur.

- Garantir un habitatge digne i adaptat a les noves necessitats que van apareixent.
- Promoure noves formes d'habitatge: col·laboratiu, amb serveis, ...

4. Entorn urbà.

- Garantir la seguretat a l'entorn urbà.
- Adaptar l'espai públic a les necessitats de la gent gran
- Facilitar la mobilitat amb un transport públic accessible i suficient.

5. Serveis sanitaris.

- Vetllar perquè els CAPs garanteixin un servei de qualitat a la gent gran.
- A les zones rurals garantir serveis sanitaris i farmacèutics de proximitat.
- Facilitar sistemes de transport públic assequible per poder desplaçar-se als llocs on estiguin ubicats els serveis sanitària.

6. Formació al llarg de la vida.

- Desenvolupar programes formatius en col·laboració amb els casals, centres cívics i escoles d'adults.
- Difondre els programes formatius d'altres entitats.

7. La dependència greu.

- Exigir als ajuntaments la cessió de sòl públic per la construcció de residències de proximitat que permetin a les futures persones residents mantenir el contacte amb el seu cercle afectiu.
- Promoure la participació de les persones residents i/o dels seus familiars en la cogestió dels centres residencials.
- Realitzar visites d'inspecció no anunciada a aquests centres.
- Augmentar la xarxa de centres de dia.

8. Plans Estratègics d'envelliment

- Impulsar Plans Estratègics d'envelliment amb l'objectiu de conèixer la realitat actual de la gent gran (diagnosi) per poder preveure les necessitats futures, definir els objectius i les accions i tenir planificades les respostes, avançant-se a les problemàtiques que vagin sorgint en el futur amb la participació real de les persones grans.

EIXOS BÀSICS QUE HA DE TENIR UN REGLAMENT DE RÈGIM INTERN DELS CONSELLS CONSULTIUS DE LA GENT GRAN

Un reglament és una norma de funcionament, d'objectius, de representació, de règim de sessions, que està presidit pel president/a o persona en qui delegui de la institució (consell comarcal o ajuntament).

Per a nosaltres hi ha nou eixos fonamentals que ha de tenir un reglament o estatuts: objectius generals, objectius específics, els òrgans de govern, la composició de la assemblea, les funcions de l'assemblea la composició de la permanent o executiva, les funcions de la permanent o l'executiva, que la vicepresidència segona ~~que~~ recaigui en una persona no electe i els grups de treball.

És important que en la composició de l'assemblea i de la permanent o executiva estigui la representació del nostre sindicat. Tenim reglaments o estatuts elaborats en alguns consells comarcals en que no hi som presents, malgrat que representem a un col·lectiu important de gent gran.

Aquests eixos que estan orientats pels consells de gent gran de caire comarcal, també serveixen per l'àmbit local.

1.- Objectius generals

L'objectiu general del Consell de la Gent Gran de.....és buscar una gran implicació de tots els sectors per tal de trobar mesures que permetin avançar cap a una societat més ben preparada pel que fa a l'envelliment de les persones, les seves necessitats presents i futures i el seu benestar, així com aconseguir més participació al territori per tal que les persones grans siguin visibles en els diferents àmbits

2.-Objectius específics

El Consell de la Gent Gran de..... ha de contribuir a assolir els objectius específics següents:

- a)Impulsar campanyes de difusió sobre els drets de les persones grans i que millorin la seva imatge social.
- b)Fer activitats preventives, de sensibilització i de mobilització social.
- c)Recollir i gestionar les demandes i propostes de millora i d'actuació dels seus membres, i altres agents del territori.
- d)Establir canals de participació i comunicació amb el Consell de la Gent Gran de
- e)Catalunya, per fer arribar informes, posicionaments i propostes que emanin dels treballs d'aquest Consell de la Gent Gran de.....
- f)Crear espais de debat i reflexió i intercanvi de bones pràctiques que responguin als interessos comuns de l'àmbit de la gent gran,

3.-Òrgans de govern

El Consell de la Gent Gran de..... s'estructura orgànicament en:

- Assemblea General
- Comissió Permanent
- Presidència
- Vicepresidència Primera
- Vicepresidència segona

4.- Composició de l'Assemblea General

L'Assemblea General

L'Assemblea General està integrada pels membres següents:

- a) El president o la presidenta del Consell de la Gent Gran de..... que presidirà l'Assemblea general o conseller o consellera comarcal del Consell Comarcal de.....en qui delegui.
- b) Els vicepresidents o vicepresidentes del Consell de la Gent Gran de.....
- c) Els/Les membres de la Comissió Permanent del Consell de la Gent Gran de
- d) Un/a representant/e de cada entitat que forma part del Consell de la Gent Gran de.....
- e) La Secretaria Tècnica

5.-Funcions. Les funcions de l'Assemblea General són:

- a) Promoure i participar en la definició de les necessitats comarcals que facin referència a la gent gran.
- b) Proposar la realització de debats i campanyes innovadores que facin visibles les idees, la manera de fer i la veu de la gent gran.
- c) Informar dels projectes comarcals que afectin a la gent gran i proposar que es sotmetin a la consideració del Consell Comarcal de.....
- d) L'aprovació anual del programa d'actuació i de l'informe-memòria de les activitats realitzades. Donar compte de l'activitat del Consell a totes les entitats del sector.
- e) Conèixer els pressupostos en l'àmbit de la gent gran.
- f) Elegir els i les membres de la Comissió Permanent que correspongui, i procedir a la renovació, si s'escau, cada quatre any. Els/les membres de la Comissió Permanent no podran exercir el seu càrrec més de dos mandats consecutius. Excepcionalment quan concorrin situacions que així ho justifiquin, es podrà prorrogar a un tercer mandat per decisió de l'Assemblea General.
- g) Proposar modificacions del Reglament Orgànic del Consell de la Gent Gran de....., un cop treballat per la Comissió Permanent, i proposar al Consell Comarcal perquè l'aprovi s'escau . Aquest informarà de la seva aprovació a l'Assemblea.
- h) Aprovar la creació si s'escau, comissions o grups de treball entorn a temes concrets i puntuals, als quals es podrien incorporar com a col·laboradors/es, amb veu, però sense vot, a persones que no sent membres del Consell de la Gent Gran, per la seva dedicació o coneixements puguin fer aportacions d'interès en el tractament dels temes.
- i) Aprovar l'admissió de noves entitats al Consell de la Gent Gran de.....les quals tindran representants/es a l'Assemblea.
- j) Aprovar la baixa d'una entitat membre al Consell de la Gent Gran de...., els/les representants/es de les quals també causaran baixa automàticament.
- k) Aprovar les actes de les sessions de l'Assemblea General.
- l) Vetllar per l'assoliment dels objectius generals i específics pels quals s'ha creat el Consell de la Gent Gran de....., mitjançant la proposta de realització concretes que seran contemplades dins del programa d'actuació anual.
- m) Exercir el dret a la iniciativa fent propostes a les diverses administracions amb competències en matèria de gent gran.

6.- Composició de la Comissió Permanent o Executiva

La Comissió Permanent està integrada pels membres següents:

- a) El President del Consell de la Gent Gran de..... que la presideix, o el conseller o la consellera comarcal del Consell Comarcal de..... en qui delegui.
- b) El vicepresident/a del Consell de la Gent Gran de.....
- c) 8 vocals escollits per l'Assemblea General del Consell de la Gent Gran de..... d'entre els seus membres.
- d) Un màxim de 4 en representació de les organitzacions sindicals més representatives de la comarca.
- e) Secretaria Tècnica

7.-Funcions. Les funcions de la Permanent o Executiva són:

- a) Suport i assessorament i informació a l'àrea de Polítiques Socials i Igualtat del Consell Comarcal de.....de tots els temes relacionats amb a la gent gran de la comarca.
- b) Realitzar informes entorn a les actuacions que facin referència a la gent gran de la comarca, per tal de sotmetre'ls a l'aprovació de l'Assemblea del Consell de la gent gran.
- c) Emetre informes sobre les necessitats de millora de temes relacionats amb la qualitat de vida de la gent gran i elevar les propostes al Consell Comarcal.
- d) Elaborar els informes tècnics i els dictàmens que li siguin sol·licitats pel Consell de la Gent Gran de..... o pel Consell Comarcal de..... ,
- e) Presentar l'informe-memòria de les activitats realitzades amb caràcter anual davant l'Assemblea General del Consell de la Gent Gran de.....
- f) Donar a conèixer les actuacions del Consell arreu de les entitats de la Comarca
- g) Promoure la realització d'activitats de sensibilització i promoció de la gent gran, per tal de fer visible la capacitació i experiència de les persones grans a altres generacions o altres sectors de població.
- h) Elaborar propostes de coordinació i establir prioritats en les actuacions dels temes de gent gran a la comarca.
- i) Organitzar i executar activitats de sensibilització, prevenció i promoció de l'envelliment actiu o d'altres temes d'interès per la gent gran, en el marc del desplegament del Pla Comarcal de la Gent Gran de..... .
- j) Promoure la creació de noves entitats, associacions o Casals de la gent gran, així com fomentar la seva incorporació al Consell de la Gent Gran de..... .
- k) Proposar l'elaboració i modificació, si s'escau, del Reglament de Règim Intern del Consell Consultiu, que haurà de ser ratificat per l'Assemblea.
- l) Proposar al president/a del Consell Comarcal la persona en representació de la Comarca de..... a les vocalies del Consell de la Gent Gran de Catalunya.
- m) Proposar a l'Assemblea general la constitució de grups de treball en funció dels diversos objectius o constituir-los quan sigui un mandat provinent de l'Assemblea general, i vetllar pel seu funcionament.

- n) Qualsevol altra activitat que sigui delegada per l'Assemblea General que impliqui la col·laboració amb el Consell Comarcal de..... per a la consecució d'una millora en el benestar social de les persones grans de la Comarca.

8.-La Vicepresidència segona

Atenen que la Presidència i Vicepresidència primera recau en les persones electes, hem de defensar que sigui escollida pel Consell de la Gent Gran d'entre els seus membres, i es renovarà cada quatre anys, coincidint amb l'inici del mandat. No podrà ser una persona electa, representant del Consell Comarcal, ni de qualsevol altra administració.

Representarà al Consell de la Gent Gran de la comarca en el sí del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

Substituirà a la Presidència i/o Vicepresidència Primera en cas d'absència.

9.-Els grups de treball

1. Definició:

Els grups de treball són òrgans complementaris, depenen directament de la Comissió Permanent i donen compte del seu treball a aquesta.

2. Designació i composició:

- a) La designació i composició d'aquests grups de treball correspon a la Comissió Permanent, així com l'establiment de l'àmbit i contingut de treball objecte d'aquestes.
- b) Poden formar part d'aquests grups de treball els i les membres del Consell de la Gent Gran de..... i altres persones que, tot i no ser-ne membres, tinguin un paper rellevant en la temàtica a tractar, com ara professionals, o entitats identificades en la temàtica del grup de treball.

3. Funcions:

Els grups de treball es constitueixen amb funcions concretes i determinades segons les matèries a tractar com a unitats de treball per al coneixement, desenvolupament i l'estudi dels diversos temes d'interès.

Els grups de treball temàtics presentaran el resultat del seu estudi i informes a la Comissió Permanent, la qual informará oportunament a l'Assemblea General del Consell.